Any XI. Sabadell. Dimars 28 de Desembre de 1897. N.º 541

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora.. . . . . 14 » trimestre.
Un número sol. . . . 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

Lo llegitim TURRÓ DE JIJONA se ven á CINCH RALS la lliura.--Drogueria de Joseph Formosa. Plassa Major, 42.-Sabadell.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADÓ
Calderón, 18. – Sabadell

Turrons llegítims de JIJONA

No hi ha necessitat de comprar lo llegítim turró de JIJONA en taulas especials, ni pagarlos á 6 rals.

En las Confiterías de La Confianza de Vila Germans, Rambla, 63 y carrer de la Rosa, 4 y en la de Francisco Vila, carretera de Manresa, 57; se venen verament llegítims á

5 RALS LA LLIURA

no cal, donchs, gastar 6 rals poguent comprarlos á 5, tant llegítims com los mes llegítims y tant bons com los mes bons.

LO REGIONALISME A ASTURIAS

Ja no som sols los catalans en trevallar pera la implantació del regionalisme á Espanya. A mes dels bascongats y navarros que no han decandit jamay en sa campanya de reivindicació dels furs que 'ls hi foren inicuament arrebassats, s' ha despertat Galicia del ensopiment en que jeya y Aragó ha fet sentir sa veu en lo concert dels pobles oprimits pregonant en la memorable Assamblea d' Alcañiz sos drets jamay prescrits á la vida lliure y autónoma de las nacionalitats que tenen fesomia propia. Faltava no mes pera extendrers per tot lo Nort la llevor benehida del regionalisme que ha de regenerar l' Estat espanyol de son present de miserias, que s' aixequés Asturias de sa actual postració y 's preparés á la defensa de aquella terra ahont lo fastigós caciquisme imperant hi ha sentat ab mes desvergonyiment sas miserables petjadas. Y avuy, gracias á Deu, respón Asturias á la campanya empresa per los bons fills de las regions espanyolas que tenen fam y set de justicia y llibertat per sas Patrias naturals y al fer sentir sa veu ab valentía uneix la amorosa cadena de germanor qu' ha d' extendrers desde 'l cap de Creus á la punta de Finisterre pera que units tots los pobles del Nort d' Espanya emprenguin campanya activa en pró de sos ideals autonómichs y donguin la decissiva empenta al malehit y atrassat uniformisme causa generadora de tots los mals qu' avuy nos amenassan.

A la vista tenim lo manifest que dirigit als fills tots de la vella Asturias firma una respectable munió de asturians excitant los sentiments de patria y llibertat dels naturals d' aquella terra. Comensa aixís l'esmentat Manifest:

«*Asturians:* La autonomia, concedida á Cuba y Puerto Rico per lo partit lliberal, obra un nou camp á la vida interior y de relació de totas las regions espanyolas. *Los pobles quan han arribat á la edad viril deu considerársels aptes pera la direcció de sos negocis.* Aixó diu y certifica 'l gobern actual declarant *majors d' edat* á Cuba y Puerto Rico. ¿No está Asturias per lo menys en condicions iguals de cultura y desentrotllo que nostras Antillas? ¿Es que tal vegada se considera á Asturias com á un poble en embrión? La historia de nostra terra confirma las justas pretensions que formulém en aquest Manifest Programa.»

A continuació fá historia dels fets mes notables de la vella terra asturiana y afegeix: «Es á nostre modo d' entendrer una aspiració natural, un dret imprescriptible 'l que tot poble aspiri y lluyti per la consolidació de sas llibertats. A Villalar s' enfonsaren las de Castella; d' un cop, ab la testa de Lanuza, rodolaren las d' Aragó, y en sanch s' ofegaren tots los de las regions espanyolas pera caurer en l' unitarisme y per conseqüencia en una centralisació absorvent y corruptora. Producte d' aquesta centralisació y d' aquest régimen unitarí es lo caciquisme; epidemia do-

minant avuy en tots los pobles d' Espanya qu' agonitzan en lo mes repugnant y vergonyós servilisme.....»

«Vergonyós es arribar á tan trista situació en que als pobles se presentin los pillets de la política oferint per l' acta de diputat la concessió d' una carretera, d' un port, d' un ferro-carril, ó la creació d' una escola Es la regió asturiana de las provincias de mes porvenir é importancia de la Península per la riquesa del subsol, per la varietat de la seva industria, per la fertilitat de sos camps y per lo nombre de ports que facilitan la exportació de sos productes. Autónoma, administrará sos interesos, atendrá á sas necessitats, fomentará sa riquesa, y próspera, evitará ' que sos fills, faltántloshi 'l pa en terra propia, vaigin á buscarlo en extrangera terra.»

A continuació exposan breument los principis fonamentals de son programa autonómich molt semblants á las bases aprobadas en la Assamblea catalanista de Manresa á escepció de petits detalls en que, com es natural, cada regió te son peculiar criteri y especials necessitats que satisfer.

Acabá 'l manifest ab las següents paraulas: «Finalment, nos toca fer una crida general y excitar á tots los individuos, pobles, vilas y llogarets pera que si están conformes ab nostre pensament s' hi adhereixin tot seguit y 's reuneixin y nombrin representants per la celebració d' una Assamblea magna asturiana, que discuteixi y formuli un progecte de Constitució regional, lo presenti al Gobern pera la seva aprobació y sápigan conduhirse ab la virilitat propia dels representants d' un poble qu' está decidit á la lluyta per sa llibertat.»

Be, molt be, valents companys d' Asturias. La tasca qu' empreneu es d' honor per la vostra rassa y pot esser de gran profit pera 'l pobre Estat espanyol á qui gent sense conciencia l' ha empenygut fins á la ruina.

Ja no som tant sols los *egoistas catalanes*, ja pensan com nosaltres y senten com nosaltres y volen lo que nosaltres, bascongats, navarros, aragonesos, gallegos y asturians. Sortosament aixequéu al vent vostre penó de lluyta, quan han passat la tongada d' insults y paraulotas contra 'ls defensors de las autonomías Patrias. Vosaltres ja no os veureu calificats de *locos ó insensatos*, *filibusteros*, *tagalos*, etz., pera sostenir honradament los mes honrats principis, que 'l vent ha girat y ab ell han girat també, com panells de campanar, los vanitosos é ignorants directors de la cosa pública.

Avant y fora, regionalistas asturians, que la causa es justa y Deu no ha d' abandonarnos en l' empresa de regeneració qu' havem comensat. LO CATALANISTA, al felicitarvos per vostre comens de lluyta, s' ofereix de tot cor als germans d' ideas pera la defensa de las mateixas aspiracións, fent vots pera que prompte veyém autónoma la vostra estimada Pátria al iguai que la nostre benvolguda Catalunya.

S. F.

Notas oficials

CAIXA D' ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat ab fetxa d' aquest dia 1693 pessetas, procedents de 167 imposicions, essent 4 lo número de nous imponents.

S' han retornat 835 ptas á petició de 9 interessats.

Sabadell 26 Octubre de 1897.—Lo Director, Pau Gambús.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant los dias 25, 26 y 27.

Mairimonis: Surí Bayó Utesá ab Francisca Papell Aliart.—Francisco Badia Subirana ab Maria Verger Navarro.—Joseph Creus Bonet ab Rosa Basí Costa.—Salvadó Ribé Garcia ab Maria Amfruns Vallribera.—Pau Morera Morbel ab Julia Romá Santacreu.—Joseph Recasens Gil ab Camila Pous y Barnís.—Domingo Alegre Lozano ab Josepha Sabanés Arnó.—Francisco Maurí Casablancas ab Julita Poré Bonomich.

Defuncions: Narcisa Artigas Capdevila, casada, 61 anys.—Teresa Subirachs Tanadeu, 2 anys.—Francisca Masagué Torras, 2 anys.—Francisca Solá Roca, casada 56 anys.—Domingo Vinyas Juana, 4 anys.—Eularia Miquel Burguet, casada, 65 anys.—Teresa Creus Ramoneda, viuda, 82 anys.

NOVAS

Copiém lo següent sabrós retall de «La Renaixensa».

Lo *Correo Catalán*, després de transcriure uns párrafos del *Norte de Castilla* en que 's dol de que 'l lleó fassi la mitjdiada y de que per tota manifestació per la pau de Filipinas s' hajin tret als balcons de Valladolid unas quantas canas de percal, entra de plé en materia y pel seu compte diu que aquestas menas de pau no representan més que diners bestrets y que cualsevol pagés ne sab de comprar espasas. Fins se las heu contra l' emperador de Russia que, per lo que 's veu, va prim de butxaca.

Y afegeix:

«Por el contrario, cuando la paz llega por caminos de sangre, entre hurras de victoria y el estampido de los cañones, los ánimos se embriagan y saludan á los héroes con gritos jubilosos que ensordecen y arrastran á las muchedumbres de todas clases y condiciones.»

Molt ben xafat. Lo més bonich es que la terra tota sia un escorxador.

Rius de sanch y cridória y canonada seca.

Las mares que plorín. Per això tenen los ulls. Y als soldats que 'ls

atravessin lo cos y que 'ls hi serrin las camas. D' altra manera tindriam de tancar los hospitals y haurïam de llensar las serras.

Y cobarts que no han anat á la guerra, y pares que no hi han tingut d' enviar als seus fills, y xicotets de quinze anys que ja hi anirán quan los toqui la tanda d' entretenir als malas entranyas y d' enriquir als diaris rotatius... que s' *emborratxin* (aixís ho diu 'l *Correo*) aclamant als héroes per forsa que més s' haurían estimat menar la arada ó fer corre 'l nyinyol.

Rius de sanch sobretot y canonada seca. Això es lo que mana la Doctrina. Això es lo que s' aprén á missa.

Que 'l repassi 'l Parenostre 'l *Correo Catalán*; que la repassi la Salve: que se la fassin dir la Lletanía en castellá 'ls seus redactors, perque 'l llati suposém que fan com nosaltres, que se 'l guardan per festas assenyaladas, y quan hajan trobat aquestos rius de sanch y aquestas canonadas de que 'ns parlan, creurém que realment som nosaltres los que aném errats, que Nostre Senyor no hi vingué á la terra per ensenyarnos la lley d' Amor.

Tot ho hem de sacrificar al lleó en aquesta boja Espanya. Tot: lo sentit comú; l' amor als nostres germans; lo devassall de caritat que desde la creu del Redemptor irradía fa vint sigles sobre la humanitat entera.

¿Encare no n' hi hem tirat prou de carn humana á aquella mala bestia?

No li podríam tirar un centenar de patriotas pera que s' afartés d' una vegada?

En las passadas festas se vegé plé de gom á gom lo teatro de la Associació de Católichs ab motiu de posarshi en escena *Los Pastorcillos en Belen*.

La execusió fou més que regular y 'ls aplausos no escasejaren sortint ben satisfeta la concurrencia en especial los menuts que passaren una bona tarde lo passat diumenge.

Los diaris de Barcelona ja donan compte del *encasillat* pera las vinentas eleccions de diputats á Corts.

Segons l' *ilustre* cacich de la provincia sortirán 3 conservadors, 3 republicans y 13 ministerials.

No cal donchs que s' amohinin los electors ja que per ells s' interessa 'l cacich de la provincia.

Es una ganga aixó del sufragi universal.

Avuy al vespre tindrá lloch en lo Centre Catalá una sessió íntima pera 'ls socis y sas familias en la qual se donarán á coneixer varias som

bras artísticas y cuadros disolvents que creyém cridarán la atenció dels aficionats á aquesta mena d' espectácles.

Uns subjectes de Rubí que travallan en la hisenda de can «Falguera» trobaren derribant un munt de terra, una gerra de monedas d' or plata y coure perteneixents á los reinats de Carlos V. Felip IV y Fernando VII Los travalladors 's repartiren amigablement las monedas trobadas.

Avuy deu celebrar sessió de primera convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

Alguns amichs nostres, concurrents al Teatro d' Euterpe nos suplican posi correctiu la Empresa á un abús que s' ha fet ja costúm, de cobrar indegudament per drets de timbre 15 céntims en lloch de 10. Aixó no més succeheix quant ha de tornar cambi l' encarregat de vendre las localitats burlant aixís la bona fé dels concurrents.

Per referirse á un artista catalá, don Alexandre de Riquer á continuació copiém part del article que *La Reforma*, diari de Brusselas, dedica al exámen d' un cartell original de dit celebrat dibuixant:

«Lo cartell de Barcelona mereix un exámen ben detallat: sobre un fons de verdor de deliciosa y fresca entonació, rellisca una jove ab la seva bicicleta, per un viarany ple de molsa, ab los peus fora dels pedals y fregant ab encantadora gracias las grans flors que venen á acariciar la seva hermosa cara.

La fusió dels colors, triats y combinats ab moltíssim gust, presta un sabor original á aquesta sugestiva composició. La actitut de la ciclista, vestida de negre, adornada de blancas puntas y d' un cinturon de color de taronja, está molt ben observada.

En Riquer nos perdonará que haguém llensat al públich son nom, ab prou feynas visible en la firma que s' amaga entre 'l vert fullatje del cartell. Estém persuadits que, de continuar pel camí emprés, no trigará gayre en posarse l' artista catalá entre 'ls mestres d' l' *Affiche* més célebres d' aquesta época.

L' «Orfeó Catalá» obsequiará aviat á sos socis protectors ab un concert que 's celebrará en lo Teatro Lírich. A més de las composicions que tant cridaren la atenció á Nissa, figurarán en lo programa algunas altras molt notables, desconegudas encara á Barcelona, dels celebrats compositeors Lamot, Bherudieu y Céssar Franck, y de las quals ne te l' Orfeó 'ls tnsaigs molt adelantats. En lo vestivol del Lírich s' hi recullirán dona-

tius pera 'ls pobles del Ampurdá per las fortas inundacions que hi hagué al Octubre passat.

En la reunió celebrada darrerament per lo Consistori dels Jochs Florals s' acordá 'l Cartell de Convocatoria pera la festa del any vinent. Los premis ordinaris y extraordinaris pera esser adjudicats en aquella solemnitat de las Lletras Catalanas, son en número considerable oferts per varis Reverendissims Prelats, entre ells Sa Eminencia lo Cardenal de Valencia, y alguns senyors bisbes de Catalunya y Balears, y moltas Corporacions literarias y centres catalanistas.

Lo Consistori se proposa publicar lo Cartell lo dia 2 de Janer vinent, sens perjudici d' adicionarlo quan s' hagin rebut los altres premis que s' han promés al Consistori.

La Junta Direcctiva del Ateneo Barcelonés ha pres l' acort de fer imprimir lo magnifich travall de D. Jcan Sardá que va ser llegit en la vetllada necrológica que aquella corporació va dedicar á la memoria del ex-president de la mateixa l' eminent critich catalá D. Joseph Yxart y Moragas. Aquesta edició anirá adornada ab una fototipia del retrato al ol del Sr. Yxart que ha pintat lo senyor Graner per encárrech del Ateneo.

S' ha publicat un útil y curiós cuadern contenint las *Bacerolas catalanas*.

Lo senyor A. B. T. que las ha editat fa constar que son recomanadas per diferentas corporacions cientificas y literaris y en efecte son mereixedoras d'aquesta distinció y de que vagin popularisantse fins á expulsar d las escolas los llibrets castellans intrusos que tan malejan las tendres inteligencias dels noys catalans.

S' estan imprimint los prospectes-programas de la Fira Concurs Agrícola que contindrán las llistas del comité d' Honor y del Executiu; las bases generals de la mateixa; lo plano general dels terrenos ahont aquest se celebrará, duas vistas dels llochs més agradables dels jardins del Parc l y de la Secció Marítima y unas cuantas advertencias referents á la manera de solicitar la inscripció en las llistas d' expositors de la Fira y Concursos que s' tractan de celebrar.

Lo dia 31 d' aquest més acaba 'l plasso concedit pera obtenir sense recárrech las cédulas personals.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiansa.

Després de una llarga estada á Buenos-Ayres ahont hi anaren pera liquidar asumptos de gran interés pera aquesta població, ahir arribaren nostres estimats amichs D. Eudalt Viver y D. Rómulo Salines zelós Administrador y Dependent respectivament del Banch de Sabadell.

Al donarlos la benvinguda celebrarém hagin arribat en perfecte estat de salut y que son viatje hagi sigut profitós.

SECCIÓ RELLIGIOSA

Sants d' avuy.—Tots los nens de la Judea que no arribavan á la edat de dos anys manats degollar bárbarament per lo Rey Herodes perseguint á Jesucrist.—S. Francisco de Sales bisbe de Ginebra y S. Antoni monjo en lo monastir Sirinench.

A la catedral de Barcelona se guarda un dels petits cossos dels infants assessinats per Herodes enviat pel Dux de Venecia al Rey D. Joan I qui lo donà als concellers de la Ciutat

La missa en honor dels Sts. Ignocents.

La Epistola es del cap. XIV del Apocalipsis de S. Joan.

L' Evangeli es del cap. II de S. Mateu.

TELEGRAMAS

Madrid, 27, 5 t.—Demá se celebrará Consell de Ministres creyentse que tractará preferentment de la nota de Mr. Woodford.

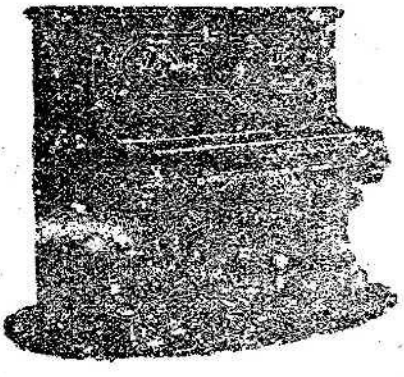
S' están fent travalls pera unir als elements autonomistas republicans y monárquichs de Puerto Rico; al obgecte de donar apoyo al gobern pera la implantació del régimen autonómich á aquella isla.

Se deya aquesta tarde en los circuls politichs que 'l gobern inglés ha demanat á Espanya una indemnisació de dotze milions per los perjudicis causats als seus súbdits ab motiu de la guerra cubana.

Los ministerials diuhen que no hi ha noticia oficial d' aquest assumpto.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'15 d.
» á la vista.	33'52 p.
Paris » » »	32'80

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendrer, á preus económichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL.